

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judcători – Cobzac Elena și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de Coniuhov Alexei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2021,

C O N S T A T Ă :

1. La data de 03.11.2020 în Judecătoria Chișinău sediul Ciocana a parvenit plângerea petiționarei Frumuzachi Galina, formulată în baza art.313 Cod de procedură penală împotriva ordonanței adoptată de Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani, Buliga Igor din 20.02.2020, privind scoaterea persoanei de sub urmărire penale, precum și ordonanța procurorului ierarhic superior din 02.10.2020, prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată plângerea asupra ordonanței contestate.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 22.03.2021 a fost admisă plângerea petiționarei Frumuzachi Galina, împotriva acțiunilor și actelor organului de urmărire penală, depusă în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, declarată nulă ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Rîșcani, Igor Buliga din 20.02.2020 privind scoaterea de sub urmărire penală a cet. Coniuhov Alexei, declarată nulă ordonanța procurorului adjunct al procurorului - șef al mun. Chișinău, Șef al Oficiului Rîșcani, Corneliu Bratunov din 02.10.2020. Obligat procurorul din cadrul Procuraturii mun. Chișinău Oficiul Rîșcani, să lichideze încălcările depistate ale drepturilor și libertăților petiționarului.

3. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, a declarat recurs procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani, Igor Buliga, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 22.03.2021, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a dispune respingerea plângerii petiționarei Frumuzachi Galina depusă în baza art. 313 Cod de procedură penală.

În motivarea recursului s-a invocat, că procurorul a întreprins toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a sesizării. Fiind stabilite toate circumstanțele care sunt necesare pentru justa soluționare a cazului.

Procurorul de caz, la adoptarea deciziei, a efectuat o analiză amplă a probatoriului acumulat conducându-se de principiul legalității, acestea fiind apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu

din punct de vedere al coroborării lor, fapt stipulat în art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

3.1. Recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 22.03.2021 a declarat și avocatul Arabadji Mariana în numele lui Coniuhov Alexei prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a dispune respingerea plângerii petiționarei Frumuzachi Galina depusă în baza art. 313 Cod de procedură penală.

În argumentarea recursului a menționat faptul că potrivit jurisprudenței unificate a Curții Supreme de Justiție - decizia CSJ din 25.07.2017, în cauza penală Postica V. s-a indicat că ordonanța prin care a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a cet. Postică V., cu clasarea cauzei penale, pe motiv că în acțiunile acestuia nu se întrunesc elementele infracțiunii, se echivalează cu o hotărâre judecătorească irevocabilă și reprezintă autoritatea de lucru judecat, care nu permite declanșarea unei noi proceduri cu privire la aceeași faptă și aceeași persoană.

A menționat că, reieșind din conținutul ordonanței procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Râșcani, Igor Buliga, prin care Coniuhov Alexei a fost scos de sub urmărirea penală, rezultă că organul de urmărire penală a ajuns la ferma convingere, că în cadrul urmăririi penale au fost efectuate toate acțiunile de urmărire penală necesare, însă nu au fost administrate probe prin care s-ar constata vinovăția lui Coniuhov Alexei.

A indicat, că necesită a fi precizat faptul că între Frumuzachi Galina pe de o parte și Coniuhov Alexei pe de altă parte, persistă relații juridico-civile, examinarea cărora ține de competența exclusivă a instanței de judecată.

4. Prin decizia irevocabilă a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2021 au fost respinse, ca nefondate recursurile procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Râșcani, Igor Buliga și al avocatului Arabadji Mariana în numele lui Coniuhov Alexei și menținută încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 22.03.2021, prin care a fost admisă plângerea petiționarei Frumuzachi Galina înaintată în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, împotriva acțiunilor și actelor organului de urmărire penală și ale procurorului.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a constatat că reieșind din materialele cauzei deduse judecății, se atestă că urmărire penală în cauza nr.2015970527 a fost pornită la data de 05.11.2015 de către DGUP a DGCC a CNA, conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută de art. 190 alin.(5) Cod penal.

Prin ordonanța din 20.02.2020, procurorul în cadrul Procuraturii mun. Chișinău oficiul Râșcani, Igor Buliga, a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Coniuhov Alexei, restituirea cauzei penale organului de urmărire penală a IP Râșcani, în vederea stabilirii locului aflării lui Mârza Serghei.

În dezacord cu ordonanța din 20.02.2020, petiționara Frumuzachi Galina a adresat o plângere în ordinea art. 299¹ Cod de procedură penală, procurorului ierarhic superior, solicitând anularea ordonanței procurorului Igor Buliga.

Prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 02.10.2020, procurorul adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef al Oficiului Rîșcani, Corneliu Bratunov, a dispus respingerea plângerii ca fiind neîntemeiată.

Instanța de recurs a considerat că, instanța de judecată corect a ajuns la concluzia că, organul de control s-a limitat la câteva acțiuni care în ansamblu sunt insuficiente pentru aprecierea obiectivă a unei soluții definitive, prin care fapt se încalcă dreptul persoanelor interesate la un proces echitabil.

Instanța de judecată întemeiat a constatat faptul că, procurorul în ordonanța din 20.02.2020 a constatat că conform raportului de expertiză nr. 630 din 23.02.2016, recipisa de împrumut din numele directorului „Gatio Impex” SRL, Frumusachi Galina din 14.03.2013 și scrisoarea de informare din numele directorului „Gatio Impex” SRL, Frumusachi Galina din 03.09.2013 inițial a fost executat semnătura din numele Frumusachi Galina, ulterior a fost executat textul de tipar.

Astfel, s-a constatat că organul de urmărire penală nu a constatat cu certitudine buna credință a cet. Coniuhov Alexei, or acesta anume în baza recipisei respective s-a adresat în instanța civilă, prin urmare nu poate fi pusă la baza scoaterii persoanei de sub urmărire penală poziția unilaterală a bănuitului referitor la faptul că nu a cunoscut despre faptul că aceasta a fost falsificată.

Anume aceste suspiciuni urmează a fi înlăturate de către organul de urmărire penală și constatarea bunei credințe a persoanei care a însușit banii.

Instanța de recurs a menționat că cele menționate, și anume neexpunerea în actul procedural adoptat de procuror asupra tuturor argumentelor petiționarului în viziunea instanței de judecată afectează dreptul de acces la justiție a petiționarului, garantat de prevederile Constituției, art.19 din Cod de procedură penală și art.6 al CEDO.

Instanța de recurs a stabilit că, investigarea plângerii înaintate de către petiționari, în special, abordarea organului de urmărire penală și a procurorului în cadrul procesului penal nu au corespuns cerințelor inerente, prin prisma art.19 alin.(3), 254, 274 Cod procedură penală, ce țin de examinarea completă și multilaterală a cazului, fiind efectuată o investigație inefficientă, urmare a căreia s-a adoptat o decizie pripită, fără a dispune de probe concludente, utile și pertinente ce ar indica cert la corectitudinea și legalitatea soluției adoptate.

Astfel, instanța de recurs a preluat poziția instanței de judecată ce ține de faptul că organul de urmărire penală urma să întreprindă toate acțiunile necesare în acest sens pentru a stabili lipsa sau prezența elementelor/faptului infracțiunii prevăzute de legea penală.

În cele din urmă, instanța de recurs a constatat că soluția adoptată de către procuror la caz este contradictorie situației de fapt și de drept, fiind în cele din urmă o concluzie neîntemeiată și neargumentată.

Respectiv, instanța de recurs a considerat corectă și întemeiată concluzia instanței de fond că actele procesuale contestate au fost adoptate prematur, fără examinarea multilaterală a afirmațiilor petiționarului invocate în plângere.

Instanța de recurs a mai explicat faptul că, instanța de judecată nu poate să-și aroge rolul organului de urmărire penală, iar prin anularea ordonanțelor procurorilor și dispunerea înlăturării încălcărilor depistate presupune efectuarea unei anchete efective, dând răspuns la toate circumstanțele invocate de petiționara Frumuzachi Galina.

S-a subliniat că în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, respingând o cale de atac, instanța sesizată poate, în principiu, să-și însușească motivele reținute în decizia atacată. În speță, CtEDO a constatat că instanța ierarhic superioară a acceptat starea de fapt reținută de către prima instanță, după care și-a însușit motivele acestei instanțe (hotărârea CtEDO din 21.01.1999 în cauza Garcia Ruiz versus Spania).

Ce ține de argumentul avocatului, instanța de recurs a menționat că ordonanța prin care a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală cu clasarea cauzei penale, nu echivalează cu o hotărâre judecătorească irevocabilă, în situația în care aceasta este supusă controlului judiciar, potrivit prevederilor art. 313 Cod de procedură penală

5. La 12 august 2021, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2021 este atacată cu recurs în anulare de către Coniuhov Alexei, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea cererii se invocă următoarele motive:

- în speță, instanțele de judecată au examinat aceleași fapte, în lipsa unui viciu fundamental, care ar fi trebuit să fie corectat de către procuror, or simplu fapt, că petiționarul are suspiciuni față de buna credință a lui Coniuhov Alexei și acest fapt nu a fost verificat de către organul de urmărire penală, afirmație care pe lângă faptul că nu suportă nici o critică, nu poate constitui viciu fundamental în sensul jurisprudenței CEDO și a Curții Constituționale;

- instanța de fond, iar ulterior și instanța care a examinat recursurile în încheierea contestată și respectiv decizie au invocat insuficiența acțiunilor de urmărire penală pentru aprecierea obiectivă și insuficiența examinării complete și multilaterale a cazului de către procuror.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, persoanele menționate la art.401 alin.(1) pct.2) și 3), precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, *după epuizarea căilor ordinare de atac*.

Însă, art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise *doar la judecarea cauzei*, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu, în mod expres că, pot fi atacate cu recurs în anulare *doar hotărârile judecătorești, prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal*, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală - adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia instanței de recurs din 17 iunie 2021, prin care au fost respinse ca nefondate recursurile declarate de procurorul Buliga Igor și de avocatul Arabadji Mariana în numele lui Coniuhov Alexei și menținută încheierea Judecătoriei Chișionău, sediul Ciocana din 22 martie 2021, adoptată în ordinea reglementată de art.313 Cod de procedură penală, este irevocabilă și nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute de art.452 alin.(1), ce pot fi contestate cu recurs în anulare.

Deci, după cum s-a menționat mai sus, cu recurs în anulare pot fi atacate *acele hotărâri judecătorești irevocabile* care au trecut căile ordinare de atac - calea apelului sau/și recursului ordinar. În cazul în care, potrivit legii, o hotărâre judecătorească nu parcurge aceste căi consecutive de atac, inclusiv cea adoptată în temeiul prevederilor art.313 Cod de procedură penală, această hotărâre, deși a devenit irevocabilă, nu mai este pasibilă de drept de a fi contestată prin intermediul recursului în anulare.

Conform art.456 alin.(1), 432 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului declarat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, situație ce persistă în cauza dată.

În aceste împrejurări, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului în anulare declarat de Coniuhov Alexei, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de Coniuhov Alexei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2021, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **15 decembrie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătoria

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie